

SZEGED

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vaskút Ferenc-utca 2. (Földmívelési Minisztériummal szemben), Telefon 15-13.A. „Szeged” megjelölésű kártya kérésével minden nap. Egyes szám ára 2000 korona. Hirdetési árak: Egy napra helyben 4000, Budapestban és vidéken 4500 kor.

Hirdetési árak: Félhasábon 1 mm. 400, egy hasábon 800 másfél hasábon 1200. Szövegközlés 25 százalékkal drágább. Apróhirdetés 10 szög 6000 kor. Szövegközlés közlemények soronként 6000 korona. Családi értesítés 45000 kor.

V. évfolyam.

Szeged, 1924 október 11, SZOMBAT.

234-ik szám.

„Zajos derűtség”.

A viharok a pohár vizben tovább tombolnak. Bizony a keresztvizet is majdnem leszedték Wolffról (von Wolfenau), aki annak idején a saját szakállára, külön fölesküdt a Nemzeti Tanácsnak és privát szorgalomból olyan szigorú néptörvényjavaslatot terjesztett Károlyi Mihály színe elé a nagyüzemek és a nagybirtokok szocializálásáról, hogy azt még az októberi forradalom népköztársaságának elnöke is kommunisának találta. Kicsi e nem nézünk és ha Wolff Károly már öt év előtt olyan lelkes népszerű és forradalmi szellem volt, mint ahogy Fábrián Béla állítja, ezt talán a hálás utókor érdeméül róná föl neki, ha nem tudnók róla már mi is, hálátlan kortársak, hogy nem sokkal azután éppen az ő egész alatt éveken keresztül tettek tönkre kis és még kisebb gazdaságokat, vettek el mindennapi kenyeret olyanoktól, akik nem voltak akkora urak és olyan hangos jelentkezők, olyan bátor szocializálók, mint a *lipcai udvarnok* és éppen ez a Wolff volt az, aki drákói szigorral és katóli haraggal bocsáttatta el szolgálatából azokat a szerencsétleneket, akik egy huszonnégy óra alatt nem tudtak ellenforradalmi Fregolikká lenni és gyorsan fehérre meszelődni. Wolff némán hallgatott a vádak sulya alatt, egy kissé rosszkor jött neki ez a váratlan emlékezés, barátai is meglehetősen hatástalanul mosakodtak a nevében, csak Zsirkay kiáltozott rendületes nyugalommal, mert ő már erre van berendezve. Flegmája, az van Zsirkaynak és bár szövicce, amely szerint Fábrián az *kis Feuermann*, nem jól állt el, mivel ő viszont *kis Tűzember*, hogy magyarosan fejezzük ki magunkat, mégis egy „zajos derűséget a ház minden oldalán” ki tudott váltani az egykori szegedi rabonban, igaz, hogy nem a saját külön szellemével, hanem Rupert Rezső révén. Rupert ugyanis odakiállt a tízes közbeszónoknak:

— „Olyan zsidó kinézése nincsen az egész országban senkinek, mint magának!” Ezután iamadt a zajos derűtség az egész házban, ami azt mutatja, hogy az egykori szegedi zsirtásbarátnak ezt a faji jellegét elváratai is honorálják a szélsőjobbon. Mi nem kételkedünk benne, hogy a *Tűz* egykori szerkesztője és a *Nép* mai oszlopa tétől-talpig, fejjől bokáig fajmagyar, elvégre ez nem érdem, ez inkább véletlen szerencse, de ami Zsirkaynak ugynevezett mentalitását illeti, e tekintetben kétségtelenül ő áll a fajvédelem legelső sorában, ha azt a fajvédelmi igazságot tekintjük, hogy „tanulni kell a zsidóktól és zsidóbbnak kell lenni a zsidónál”. Még legnagyobb ellenzései se tagadhatják, hogy Zsirkay János ennek az igazságnak nem csupán lelkes és szívós hirdetője, hanem tetteivel tényezője is. Aránylag nem túlságosan gazdag és széles tudásával és tehetségével rövid esztendő alatt olyan ismert nevet vívott ki magának a mai magyar közéletben, amely szinte egy operettstárával vetekedik.

Írónak bizonyára nem valami nagyon eredeti és mély szellem a *Fakozák* azelőtt igen kevésbé közismert szerzője, *Spinoza bizonyosan mélyebb volt és Heine eredetibb*, de azért Zsirkay János neve mégis csak belekerült a kurzus irodalomtörténetébe és személye a tarpai szikláról mégis csak följutott a nemzetgyűlés görögös oszlopai alá! Igaz, hogy a beszédei nem éppen tartalmi és formai remekei a parlamentári szónoklat művészetének, az ifjabb Pitt és az öreg Deák bizony külön szónokok voltak, a hangja kissé érzélgősen szentimentális, mint egy vizenyős Mariitt-regény hangja, de mint közbeszónok, állandóan beleszólja nevét a nemzetgyűlési tudósítások könyvébe. A kurzus tipikus alakja ő, aki mindenáron jeles író akart lenni, de azoktól a zsidó Adyktól, Bródyktól, Móriczoktól és Molnároktól nem tudott érvényesülni az átkos

liberális és forradalmi éra alatt, most azonban, hogy minden összeomlott, hogy minden érték kurzusát kurzusalon ujjaértékelték, a nagy magyar összeomlás fölött kimagaslott a törhetetlen és hajthatatlan Zsirkay sziluetje is, amelyről Rupert zajos derűtség közben kijelentette az ország színe előtt, hogy „olyan zsidó kinézése nincs az egész országban senki-

nek, mint magának!”

Ez is valami, ez is eladóság és mi nem irigyeljük a Mának ezt a hegedősét és hőseit. Nagy író nem lett belőle még a saját *Népe* körében sem, de híres ember igen! Majdnem olyan sokszor írják le és olvassák el naponta a nevét, mint egykor a *Hunyadi János-keserűvizet*, vagy a *Fedák-krémet*.

Nagyatádi távozásával nagyobb változás is lehet a kormányban.

Budapest, augusztus 10. (A Szeged budapesti tudósítójának telefonjelentése.) Bethlen István gróf miniszterelnök pénteken újból kísérletet tett Nagyatádi marasztalására, amit nagyon kétségesnek hisznek, mert nagy feltűnést kellett politikai körökben Nagyatádinak tegnap tett azon kijelentése, hogy a földreform végrehajtásával kapcsolatban és a vagyonváltságföldek hasznosítására adása tekintetében nem tud összehangba jönni a pénzügyminiszterrel.

Bethlen gróf pénteken magához kérte Nagyatádi, Korányi és Pesthy Pál minisztereket és Börsököt, az Országos Földbirtokrendező Bizottság elnökét. A miniszterelnöknél a földbirtokreformról és a vagyonváltságföldek értékesítéséről tárgyaltak és az előzőnek végrehajtására maga a miniszterelnök, míg az utóbbira Pesthy Pál tett előterjesztést. Pesthy Pál tudakozódásunkra kijelentette, hogy a földbirtokreformra vonatkozóan a közeljövőben bizonyos rendeletek fognak megjelenni. Korányi kérdéseinkre azt felelte, hogy tekintve, hogy politikai kérdésről van szó, nyilatkozatot nem tehet, egyébként a tanácskozás során megegyezés nem történt.

Nagyatádi Szabó István lemondása a jelek szerint nem csupán a földmívelésiügyi tárca váltását jelenti, hanem maga után vonhatja az egész kormánypart váltását is, mert szó van arról, hogy nagyatádi Szabó István hívei kilépnének az egységes pártból és nyílt ellenzékké mennek. Ebben az esetben pedig Bethlen István miniszterelnök kijelentése szerint koalíciós kormányra lenne szükség, ő azonban semmi esetre sem vállalkozhat a koalíciós kormány megalkotására. Az egységes pártban egyébként már a földmívelésiügyi miniszter maradásáról nem is beszélnek, távozását befejezett ténynek tartja mindenki, a tárgyalások csupán azt celozzák, hogy híveivel együtt ne vonuljon ellenzékké, hanem támogassa továbbra is a kormányt. Nagyatádi hívei azonban súlyos feltételeket szabnak. Ragaszkodnak a kormány teljes rekonstrukciójához. Beszélnek Korányi, Bud, Rakovszky, Pesthy és Vass távozásáról, sőt fölmerült az a kívánság is, hogy a földmívelésiügyi tárcát az Eskü-tűgy teljes befejezéséig ne

töltse be a kormány.

Ma délután 2 órakor Nagyatádi visszatért hivatalába és magához kérte a földmívelésiügyi minisztérium egész tisztivarát. A tanácskozáson, amely a késő délutáni órákig tartott, a földreform kérdéséről volt szó.

Pártértekezlet a házszabályrevízióról.

A nemzetgyűlés pénteki ülését jó későn, délután kezdték meg, mert a házszabályrevízió miatt nagy zavarok támadtak. Az ellenzék ugyanis elhatározta, hogy a házszabályrevízió miatt a legelősebb hatót indítja s ezt azzal kezdi, hogy nem vesz részt a javaslatot előkészítő 33-as bizottság értekezletén. Örfy Imre, a revíziós javaslat beterjesztője békítéssel akart közbelépni, de ezt elutasították. Scitovszky Béla házelnök Ugron Gábor útján mégis összehozta a pártközi értekezletet, amelyen Scitovszky elnök azt ajánlotta, hogy keressenek olyan megoldást, amelyen izgalom nélkül lehet megoldani a házszabályok szigorítását. A nemzetgyűlés széleskörű választójog alapján ült össze — mondotta —, a régítői elterő házszabályokra van szükség. — Majd Bethlen miniszterelnök beszélt s kijelentette, hogy a kormány nem tett kezdeményező lépést a házszabályrevízióra. Ez a nemzetgyűlés ügye. A ház munkaképességét biztosítani kell, mert körülbelül ötven javaslat vár tárgyalásra. — Farkas István a szociáldemokraták nevében kijelentette, hogy a nemzetgyűlés rendelet alapján ült össze, választójogi törvényünk nincs, veszedelmes lehet a házszabályok szigorítása, hiszen az elnökség most sem pártatlan. — Scitovszky elnök ezt tagadja, sőt szerinte az elnökség a szociáldemokrata párttal szemben volt túlságosan engedékeny. — Farkas István kijelenti, hogy pártja nem vesz részt a házszabályrevízió előkészítő munkájában. Ugyanezt jelentették ki a többi ellenzéki pártok képviselői is. Hosszabb beszédet mondott Rupert is. Kijelentette, hogy ő és pártja a házszabályrevízió és az általános választójog junktimját kívánja. Hasonló értelembe szövegezték föl a többi ellenzékiek is. Meg-egyezés nem jött létre.

Az ellenzék nem vesz részt a házszabályrevízió bizottsági tárgyalásában.

Budapest, október 10. A nemzetgyűlés mai ülését csak fél 2-kor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök.

Az elnök előterjesztése után napirendi indítványt tesz a házszabályrevízió előkészítésére kiküldendő 33-as bizottság tagjainak megválasztására. Alig fejezi be az elnök előterjesztését, már is felzudul az ellenzék és ezt kiáltja az elnök felé: A házszabályokhoz kérünk szót.

Puccszerűen hozták ide a házszabályrevízió kérdését.

Rupert Rezső ugyancsak a házszabályokhoz kér szót. Csatlakozik Farkas István előterjesztéséhez, majd a házszabályrevízióról beszélt, mire az elnök figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál. Állítja, hogy a házszabályrevízió és indítvány napirendre tűzése ellenkezik a házszabályokkal. (A szociáldemokraták állandóan közbeszólnak: Puccszerűen hozták ide ezt a

Elnök: Méltóztassék türelemmel bevárni előterjesztéseimet.

Farkas István az első, aki a házszabályokhoz kér szót. Tiltakozik a házszabályrevízió kérdésének napirendre tűzése ellen. Nézele szerint sokkal fontosabb megoldásra váró kérdés van. Pártja nevében kijelenti, hogy nem vesznek részt a házszabályrevízió előkészítő bizottság munkájában, mert semmiféle szükségét nem látják a házszabályrevízióknak.

kérdést. Fel kell osztani a házat. Tessék diktatúrát csinálni.) Rupert tiltakozik az ellen, hogy a listába Kossuth párti képviselőket is felvetiek. Kijelenti, hogy a házszabályrevíziós bizottságban nem vesznek részt mindaddig, amíg a választótörvényt nem készítik el, mindaddig semmiféle házszabályrevízióba nem mennek bele.

Hegymegi Kiss Pál a következő felszólaló. Kifogásolja, hogy az elnök elfogadta a házszabályrevízió napirendre tűzését. Szerinte az elnök nem járt e'ddei nyomán. (Az egységes párt tüntet az elnök mellett.) Ezután fejtegeti, hogy miért járt el Scitovszky Béla és Zsitvay házszabályellenes és pártossággal vádolja őket.

Csik József: A házszabályrevíziót a keresztényszocialista párt elvi kérdésnek tekinti és éppen ezért napirendre tűzése ellet foglalt állást. Megállapítja, hogy a Ház legutóbbi ülésén olyan jelenetek fordultak elő, amelyek indokolták a házszabályrevíziót.

Zsirkay beleköt Fábriánba.

Zsirkay és Fábrián közötti szócsafa fejlődik ki, amelynek során Zsirkay ezt kiáltja: Hallgasson, a nagyapja még Galiciában volt. Fábrián vissza kiált: *Hazug gazember!* Mire az elnök Fábriánt rendreutasítja.

Csik József folytatja beszédét: Ilyen javaslatokkal csak az ülés végén állhatott volna elő a kormány. Nem tartja a javaslatot sem célszerűnek, sem időszerűnek. Sokkal fontosabb volna a választójog és a szociális kérdés tárgyalása. *A házszabályrevízió tárgyalásában pártja nem vesz részt.*

Pakots József: Feltétlenül szükségesnek tartja a régi házszabályok fenntartását a konszolidáció érdekében. Szigorú házszabályok mellett a bombamerényletet nem lehetett volna szóba hozni, ezzel az ellenzéknek az a része, amely ezeket szóvaltette, a kormány helyzetét könnyítette meg. Mindaddig, amíg általános titkos választójogról szóló törvényjavaslattal nem jön a kormány, nem csatlakozhat a házszabályrevízió napirendre tűzéséhez.

Gömbös Gyula: A fajvédők nevében kijelenti, hogy a házszabályrevíziót szükségesnek tartja, mert biztosítani kell a Ház munkarendjét, de nem fogadhatja el azt a módot, amellyel a javaslatot a nemzetgyűlés elé hozzák. Nem tartja az időponot alkalmasnak a kérdés tárgyalására. Junktimba szeretné hozni ezt a kérdést a választójog megalkotásával. A kérdést ebben a formában oktrojnak tartja. Tisztelettel van az elnök személye iránt, minden ténykedését jóhiszeműnek tartja, de azt az impressziót kelti benne, hogy akaratiánul a többségi párt befolyásának enged. Az ellenzékkel szemben bizonyos tendenciákat lát fennforogni. *A fajvédők nem vesznek részt a bizottságban.*

Szakács Andor kijelenti, hogy az ellenzék kiszegődik nem vesznek részt a házszabályrevíziós bizottságban és minden erejükkel küzdeni fognak a házszabályrevízió meghozatala ellen.

Dénes István a földmunkások pártja nevében tiltakozik a házszabályrevízió napirendre tűzése ellen.

Az elnök felszólalása.

Az elnök válaszol a személyével kapcsolatban felhozott kifogásokra. Erdembeni kritikát csupán Rupert, Hegymegi Kiss és Csik hoztak fel, akik helyesen idézték a házszabály szakaszát, de tévesen magyarázták a 327. szakasz alkalmazását, ami a napirendeltűzés tényével következhetett volna be. Minthogy a mostani esetben az előző kellékek hiányoznak, a képviselők által levont következtetések sem állanak fenn. Mikor Örfy megtette a házszabályrevízióról szóló indítványát, az elnök kijelentette, hogy erre vonatkozólag a legközelebbi alkalommal napirendi indítványt tesz és a Ház tudomásul vette azt. A Ház foglalkoztatása a kormányelnök feladata, aki ezt a házszabályoknak megfelelően intézi. Scitovszky elnök ezután megteszi napirendi indítványát. A legközelebbi ülés kedden, október 14-én délelőlt 10 órakor lesz és annak napirendjén első pontként a házszabályrevízió kérdése, második pontként a fővárosi javaslat folytatásos tárgyalása szerepel.

Szabó József a napirendhez kér szót és az elnök napirendi indítványával szemben azt javasolja, hogy a nemzetgyűlés holnap is tartson ülést még. A miniszterelnök pedig tájékoztassa a Házat a kormány jövő programjáról, mert e tekintetben mindenki teljesen tájékozatlan.

Barla Szabó József: Hivatkozik arra, hogy igen sok vidéki képviselő vasárnap kerületében akar tartózkodni és ha a Ház ülést tart, akkor ezt nem tehetik meg. Az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Friedrich István: Azt indítványozza, hogy a napirend első pontját, a házszabályrevíziós bizottság megválasztását vegyék le a napirendről, a házszabályrevíziót pedig *hozzák junktimba a választójogi törvényjavaslattal.*

Perlaky György az elnök napirendi javaslata mellett szólal fel, amelyel a Ház többsége elfogadott.

Fábrián vitája a fajvédőkkel.

Fábrián Béla személyes kérdésben szólal fel. A tegnapi ülésen szóvaltette, hogy Wolff Károly a Károlyi uralom idején a nagyütemek és nagybírók szocializálásáról törvényjavaslatot készített, amelyben olyan dolgok foglaltatnak, hogy a *Károlyi-kormány sem tette magáévá.* Felmutatja a szóbanforgó javaslatot, amely a zárlati bíróságról szól és paragrafusokat olvas fel belőle annak igazolására, hogy a javaslat tartalma nem egyéb, min szocializálás. Felemlíti még, hogy többek között *Diener Dénes és Pogány József ebben az időben a királyi palotában helyet kaptak.* A jelenlévő Friedrich Istvánt felkéri, hogy nyilatkozzék, mert neki is tudomása van ezekről a dolgokról.

Friedrich István kijelenti, hogy tényleg Fábrián Béla három évvel ezelőt közölte vele a Wolff ellen emelt vádakat, ő akkor csakugyan mondta

azt, hogy Wolffot addig nem fogják jelölni, amíg ezek a kérdések nem tisztázódnak. Fábrián azóta erről nem beszélt vele és később már úgy értesült, hogy Wolffot mindenben tisztázták.

Wolff Károly szintén személyes kérdésben szólal fel. Beigazolódott, hogy Fábrián nem mond igazat, ő csak a zárlati bíróságra készítt első tervet és ezt átadta az akkori igazságügyminiszternek, Berinkey Dénesnek. A ki-sajátítási javaslatot Buza Barna csinálta. Fábrián inferioris gyűlölködése dacára is változatlanul halad a maga útján.

Eckhardt Tibor személyes kérdésben szólal fel. Foglalkozik Fábriánnal a csongrádi bombamerénylet ügyében mondott interpellációjával, amelyben azt állította róla, hogy a csongrádi ügyre ő is befolyással volt. Azzal kezd beszédét, hogy utoljára válaszol Fábriánnak a nemzetgyűlés színe előtt és aztán bármit mond, csak akkor veszi tudomásul, ha a bíróság előtt mondja. *Tényleg felhívta őt telefonon Piroska János és közölte vele, hogy többek között testvérét is súlyosan bántalmakták.* Ő azt az utasítást adta, hogy a rendet és a nyugalmat feltétlenül őrizték meg, ha visszaélés történik, jelentsék neki, *majd ő eljár.* Tekintettel arra, hogy zörgést hallott beszéd közben, gondolta, hogy esetleg Piroska nem jól értette beszédét és ezért sürgönyileg is megismélelte utasítását. Felolvassa a sürgönyt és bemutatja róla az elismervényt. Az említett sürgönyön kívül senkivel nem érintkezett és semmiféle utasítást nem adott a csongrádi ügygel kapcsolatban.

Zsirkay János személyes kérdésben szólal fel. Reflektál Fábriánnak tegnap elhangzott beszédére kijelenti, hogy igenis beszélt Piroska Jánossal és nem is titkolja ezt, mert becsületes embereknek tartja őket.

Majd Fábrián Béla szólal fel, aki Wolff Károlytól azt kérde, hogy hajlandó-e vádának megvizsgálására egy háromtagú bizottságot megnevezni. Eckhardt Tibor felszólalása pedig szerinte bizonyítja azt, hogy ez az állítása, amit erre vonatkozólag tett, megfelel a valóságnak, mert ezt maga Eckhardt is elismeri, hogy pedig megvizsgálják azt, hogy a bombamerénylet szálai az Ébredő Magyarok Egyesületébe vezetnek, azt javasolja, hogy küldjenek ki egy parlamenti bizottságot annak megvizsgálására.

Végül Wolff Károly szólal fel. Kijelenti, hogy nincs kifogása az ellen, hogy egy háromtagú bizottság vizsgálja meg ügyét.

Az ülés vége háromnegyed öt órakor.

Kiurina

Berta kamaráékesnö ária-és dalestje október 23.

Legszebb női, férfi feneműeket gyári árban készít Soós Lajos, Oroszlán-utca 2. 182

Furcsa népség.

Irta: Réti Ödön.

(14)

Napokig alig beszéltek egymáshoz. Oliva a pamlagon heverészve defektivregényeket olvasott, vagy Kruspérnénál, a lakásadó asszonynál időzött, akivel összebarátkozott.

Dacós elkeseredése eltűnt s Kapolisyt ez már boldoggá tette, kettőzött szorgalommal gyártotta a Pinkert-féle képeket, gondolván a harmadikra, aki eljövend, álmokat szőtt, miközben rózsás testű amorették szárnya suhintását érezte homlokán és szívében.

Nem látott mást, mint a saját gondolatait s ezek gyakran zenébe voltak ékesen öltözve. Félálomban élt, nem volt gyanus előtte ami körülötte történt: Oliva nagy barátkozása Kruspérnével, a titkolódzások, a hirtelen elhallgatás, ha váratlanul közjük toppant, nem volt gyanus, a leány feltűnő gyors kedélyváltozása sem. Csak akkor csillant meg előtte... mikor Olivát görcsökben felrengve maga előtt látta... Kruspérnét halálos ijedségben, kezét földelve... ne féljen, semmi... elmúlik... s vizet nyeletett vele... tejet, forró feketét, borogatást a gyomrára, a fejére...

— Meghalok... Istenem... az Isten verje meg... nem, nem akarok orvost... Kapolisyt úr... nem... csak a gyomrom... borzasztó...

Akkor gyulladt fel az agyában... Kruspérnéhoz ment — uzsonnázni megyek — így mondta, aztán visszajön, ő festett ez-

alatt s rá gondolt s szerette... visszajött, a pamlagra ült, csend volt, különös volt ez a csend, feléje fordul... mi ez? Remeg, vonaglik, a körmeivel tépi a pamlagot, szájszéleit harapdálja, sápadt... visszaemlékszik: így látta, mikor rápillantott... Oliva, Oliva... fáj valamid... mi, mi történt? Beteg vagy? Édes drágám, kedvesem...

— Csak orvost ne... jaj... az Isten büntesse meg... óh... megmérgezett...

— Kicsoda? Ki?... mit beszélsz?... Már nem emlékezett tisztán, kérdezte-e ezt valóban? Oliva az öklét harapta, belemélyedtek a fogai, vérzett...

— Disznó... kutya... megmérgezett... Kruspérné...

Kruspérné? Akkor gyulladt fel az agyában... Állt. A szemüvegét törülgette... a kalapját kereste, hol van?... a szíve dobogott s egyszerre ott találta magát Kruspérné előtt az ő lakásában, a dohos levegőben... arcképes album az asztal közepén, az ágy fölött Ferenc József olajnyomatú képe...

— Mit csinált maga... avval a lánnyal? — Én?

Fésülködött, egy töredezett fogú sárga fésű volt a kezében, két rövid, vékony, nevetséges hajfonat libegett elől a mellén...

— Maga! Maga! És hogy erőlködött, hogy azt a két hajtincset meg ne ragadja, hogy a földre ne tapossa...

— Én?

— Maga! Maga!

Az asszony jött vele kimeredt szemmel, — s engedelmesen — én... én... a kisasszony benn a kezét földelte... — Ne féljen... semmi... elmúlik... s vizet nyeletett vele, tejet, forró feketé kávéval...

Oliva később hányt. Sápadt volt, ijesztő a barna bőrűek sápadtsága. Megkönnyebbült. S akkor mindjárt fel is ült.

— Na! — szólt s a két kezét dacosan a két térdére rakta. Görbe háttal ült ott s az ablak felé nézett...

— Csak legalább használna.

... Ekkor értette meg, hogy tulajdonképpen mi történt.

Aztán igyekezett lelkére beszélni a lánynak, ijesztő történeteket mesélt neki hasonló esetekről, megfenyegette, mindezekre Oliva kétes mosollyal felelt. De mikor egy arany karkötőt ígért neki, kezét adott, hogy ilyet többé soha nem tesz.

Ettől kezdve anyagi gondok gyötörték. A karkötő egy havi keresetét emésztette fel. S éppen most érte egy kellemetlen meglepetés is, felmondták a zeneleckét. Mikor órára ment, helyét már elfoglalva találta. Egy csinos, üde arcú fiatal ember ült az ő szokott helyén. Tanítványa, a nagyorrú asszony, aki titokban tanult, egy borítékot adott a kezébe.

— A leckepénz elsejéig... sajnálom... de semmire nem haladtunk. — S egy lesajnáló pillantást vetett rá.

(Folytatjuk.)

Az általános kereseti adó.

Nem szeretek dr. Pálffy József kormányfőtanácsos barátommal polemizálni és nem szívesen látam azt, hogy a Szeged jelentése szerint a miniszteri kiküldöttel folytatott tárgyalásról — a tényeknek ugyan teljesen megfelelően — egy bizonyos ellentétre mutatott rá, amely e tárgyalás alatt köztem és a kisipar képviselőjében megjelent dr. Pálffy ur között felmerült; de ha dr. Pálffy barátom evidensen a Szeged e jelentése folytán a ma déli lapban odanyilatkozik, hogy nem tartja szerencsésnek a fent említett tárgyaláson történt magatartásomat, ezzel arra kényszerít, hogy e tárgyalás lefolyását röviden ismertessem.

A kiküldött osztálytanácsos ur ismertetve, hogy a pénzügyminiszter ur az ígért revízió módjának megállapítása végett küldötte őt ki, azzal a felszólítással fordult a jelenlevőkhöz, hogy tegyének megfelelő proposíciót azon cél elérésére, hogy a revízió gyorsan az érdekeltégek megnyugtatósára, de természetesen az állam érdekeinek tekintetbevételével kerestülvihető legyen.

Természetesen már a miniszteri kiküldött is hangsúlyozta, hogy az ily módon revideált kivételek magától értetődőleg végleges megállapítás végett a felszólamlási bizottságok elé kerülnek.

Erre én rámutatva arra, hogy 16.000 adózó között legalább is 14.000 joggal elégedetlen és a helytelen kivétel helyesbítését követeli, azt proponáltam, hogy a múlt évre véglegesen megállapított adótételek az ismert miniszteri rendelet értelmében (3500-as alapon való átszámítás) az ötszörösükre emeltessek fel, ami annál inkább megtörténhetik, mert az adófelszámamlási bizottságok ugyis köteleességszerűen minden egyes adózóval foglalkoznak, tehát az egyeseknél előforduló igazságtalanságokat akár fölfelé, akár lefelé helyreigazítják. Az általam proponált módon pedig elérjük azt, hogy először is az adók, amelyek végleges megállapításával a múlt évben az adózók nagyjában meg voltak elégedve, a mostani lehetetlen kivételből megint egy megközelítő helyes alapa fektetnek, a pénzügyi közegek ezáltal azonnal megkapják a helyes alapot a jövedelmi és vagyoadó kivételére, a revízió által okozott munka így a legegyszerűbb, úgy hogy a felszámamlási bizottságok már a legközelebb megkezdhetik munkájukat és az állam, illetve a város nagyon gyorsan jut az adók birtokába.

Rámútatam arra, hogy a múlt évi 800 millió általános kereseti adóból ily módon négymilliórd lenne, amely igaz, hogy csak hetedrészre a lehetetlen módon történt kivételnek, de különös tekintettel azon annyira kedvezőtlen viszonyokra, amelyek jelenleg, amikor ezen adókat lefizetni kell, az összes kereseti osztályoknál uralkodnak, egy nagyobb emelést méltányosnak és kivihetőnek nem tartok.

A miniszteri kiküldött ur ezen proposíciómat természetesen nem helyeselte, hanem felvetette azt, hogy vajjon nem kéltene-e elegendő megnyugvást az adózók között az, hogy ha a kereseti adónál megállapított 3500-as kulcs helyét a társulati adónál megállapított 6500-as osztókulcsot állapítaná meg kivételesen Szegedre a miniszter?

Rögtön rámutattam arra, hogy ez a kivétel adóknak még mindig ca. 60 százalékát jelentené, úgy hogy ezt megfelelő orvoslásnak nem tekinthetem. Ekkor legnagyobb meglepetésemre a kisipar képviselője, Pálffy kormányfőtanácsos ur a miniszteri kiküldött ezen proposíciójához hozzájárult és fentartotta azt, ellenmondásom dacára, még akkor is, amikor látta, hogy Fodor tanácsnok ur, aki a város képviselőjében, tehát a minél nagyobb adó érdekében jelent meg — amint ezt a mai tanácsülésen nagybűszkén be is jelentette — a miniszteri kiküldött ezen proposícióját szintén elfogadta.

Noha a kisiparosok képviselője által történt ezen nyilatkozat proposíciómát a miniszteri kiküldöttel szemben természetesen lényegesen gyengítette és tényleg oka lehet annak, hogy a pénzügyminiszter ur érveimmel szemben talán mégis ezt a tisztán állami pénzügyi szempontból legkedvezőbb megoldást választja, én fejtegetéseimet nyomtatékosan folytattam és csak azt a koncessziót tettem a tárgyalás végén, hogy a múlt évi végleges adóknak felajánlott ötszöröse helyett nyolcszorosát ajánlottam fel a revízió eredményeként, ami tehát a múlt évi 800 millióval szemben 6400 milliót jelentene, tehát a kivétel 27000 millióval körülbelül negyedréstét, vagyis felét annak, amihez Pálffy főtanácsos ur már hozzájárult és mivel a miniszteri kiküldött ur fejtegetéseimet megértéssel nyugodtan meghallgatta és érveink reá látszólag nagy benyomást tettek, remélhetjük még, hogy a döntés az én indítványom alapján fog megtörténni.

Ezek szerint abban igaza van dr. Pálffy urnak, hogy ha nem teszem meg kezdetben 5-szörös és az 6 állásfoglalása folytán 8-szoros proposíciómát, nem is az ő, hanem a miniszteri kiküldött ajánlata a 6500-as osztóra nézve véglegesen megállapított volna, de hisz ennél rosszabb elintézés az ügynek egyáltalában nem várható és nem

képzelhető, míg sokkal inkább és sokkal alaposabban megfordíthatom dr. Pálffy ur szemrehányását olyként, hogy majdnem biztosra vehető, hogy az én nyolcszoros proposícióm elfogadtatott volna, ha ő a miniszteri kiküldött ajánlatát elhamarkodva el

nem fogadja, így hozzájárulván ahhoz, hogy a kivétel 27000 millióból a revízió még mindig 16000 milliót, mint a város kereső osztálya által fizetendő általános kereseti adót fentartson.
Wimmer Fülöp.

A konzervatív párt döntő győzelmet remél.

London, október 10. A választás eshetőségeiről politikai körökben a következő felfogás alakult ki: A munkáspárt is, a konzervatív párt is jelentős sikert remél a választásokon. A munkáspárt egyik vezére azt reméli, hogy körülbelül száz mandátumot fog pártja nyerni. A konzervatív tábor viszont arra számít, hogy mandátumainak száma negyvennel növekedik. Általában azonban azt hiszik, hogy sem a konzervatív, sem a munkáspárt nem lesz szert akkora többségre, hogy kormányt alakít-

hasson. Eszerint az új parlamentben a liberálisok lesz a döntő szó. A konzervatív párt 500, a liberális párt 350, a munkáspárt pedig 500 jelöltet állít a választáson. A munkáspárt 122 régi képviselőjét jelöli.

London, október 10. A munkáspárt vezetői és a kormány tagjai tegnap tanácskozássra ültek össze, melynek eredményeképpen holnap adják át a lapoknak a nyilvánossággal való közlés céljából a választási harcok programját.

Az igazságügyminiszter a bírákat ért sértésről.

Fegyelmi eljárást indítanak Horváth bíró ellen.

Budapest, október 10. Az a szokatlan nyilatkozat, amelyet dr. Horváth Géza törvényszéki bíró tett Budapesten egy bűnügy tárgyalása alkalmával a bírákat ért nemzetgyűlési támadásokról, nagyobb hullámokat vert föl a bírói körökben. Az igazságügyminiszter megindította a nyilatkozat miatt dr. Horváth Géza ellen a fegyelmi eljárást, a büntető törvényszék elnöke pedig már fel is szolgált dr. Horváthot igazoló jelentésének megtételére. Horváth bíró egy újságírót előtérbe hozta, hogy igazoló jelentésében részletesen meg fogja indokolni nyilatkozatát.

Langer Jenő, a budapesti büntető törvényszék elnöke a következőket mondta a Horváth-féle nyilatkozatról, amelyet tegnapi számában a Szeged is közölt:

— Az ismeretes kijelentés után én Töreky Géza kuriai bíróval, a büntető törvényszék al-elnökével együtt összehívtam az épüleiben lévő valamennyi bíró. Figyelmeztettem és kértem a bírói kart, hogy ne hagyja magát elragadtatni semmiféle mesterséges drammatikától, sem pedig politikai nyilatkozattól. Higgadságra és nyugalomra intettem a bírókat, mert egy ilyen egyéni nyilatkozat, amelyet a bíró, mint magánszemély tesz, úgy hangzik, mintha az egész törvényszék nevében tették volna. Én megvizsgáltam az ügyet és hangsúlyozottan kértem a bírókat, hogy a jövőben semmiféle nyilatkozatot ne tegyenek.

— Arról még nem tudok, hogy Horváth Géza ellen az igazságügyminiszter vizsgálatot indít. Ebben az ügyben én még semmiféle értesítést nem kaptam.

Pesthy Pál igazságügyminiszter ma a következő nyilatkozatot tette: Egyes sajtóorgánumok ma úgy érezték ki a dolgot, hogy én a Nagy Ernő-féle sértéssel szemben a bírák kellő védelmét elmulasztottam. Én a kérdésről csak az erre vonatkozó utólagos elnöki intézkedés során vettem tudomást. Megállapítottam, hogy a sértés ezzel az elnöki intézkedéssel a házszabályok mai rendelkezése szerint a fennálló lehetőségeknek megfelelően megtorolatott. Ismerem az izzó, háborgó parlamenti ülések hangulatát és meg vagyok győződve róla, hogy a nyombani védelem csak a sértések fokozottabb mérvű, most már kórusban való megisméltésére vezetett volna. Ezek a körülmények indokolják, hogy a Nagy Ernő-féle sértéseket ott nyomban érdemük szerint szóva nem tettem. Meg lehet a bírói kar győződve arról, hogy minden a testület ért sérelmet magaméva teszek, minden fájdalomra osztozok, éppen azért, amikor a kérdéseket visszautasítom, mindekit arra kérek, ne feledkezzék meg ennek a testületnek fényes múltjáról és nehéz jelenéről és ne feledkezzék meg arról a nemes színvonáról, amelyen ezen testület áll és még a jogos kritikánál is bánjon vele érdemeinek kijáró tisztelettel.

Csütörtökön végre megtarthatták Vásárhelyen a tiltakozó adógyűlést.

Hódmezővásárhely, október 10. (A Szeged tudósítójától.) A vásárhelyi többször ismertetett adógyűlés betiltása és egységespárti kilépések után óriási érdeklődés nyilvánult meg a tegnap késő esti, most már engedélyezett kereseti adógyűlés iránt. Az ipartestület nagytermét feszült várakozásban szorongásig megtöltötték az iparosok, de számosan jöttek el a gyűlésre a társadalom más osztályai közül is. Többek között ott volt a vásárhelyi rendőrség vezetője, dr. Ajkay Miklós főtanácsos is, sőt megjelent a vásárhelyi egységes párt egész elnöksége is, — mert hiszen itt most nem csak az adókról volt szó, hanem a vásárhelyi egységes pártrol is határozni kellett. Hallgatóság még a termen kívülre is jutott.

Teljesen csöndben nyitotta meg a gyűlést Kruzslicz Károly elnök, aki megemlékezett a betiltott gyűlés körül támadt bonyodalmakról, majd kijelentette, hogy öneik soha nem volt más céljuk, minthogy jogos panaszukat elmondhassák és azokat eljuttathassák illetékes helyekre. Az egységes pártból kilépett elnök ezután fölolvasta dr. Aigner Károly főispán levelét, amelyet a kilépés után intézett hozzá. Ez a levél szövege szerint így hangzik:

Nagyságos

Kruzslicz Károly urnak, ipartestületi elnök

Hódmezővásárhely.

Megütözéssel értesültem Hódmezővásárhely nagybecsű iparostársadalmának folyó hó 5-ikére tervezett gyűlése alkalmából a gyűlés engedélyezésének elhamarkodott visszavonásáról.

Nagy megnyugvással szolgált, hogy a m. kir. belügyminiszter ur öngyermelősége haladéktalanul intézkedett a sérelem orvoslása felől, melyet fegyelmeti jogkörömben a magam részéről is a legmészesbbmódon szükségesnek tartok, s már most kijelentem, hogy nagybecsű iparossága a legteljesebb elégtételben fog részesülni.

Remélem, hogy mai ülésükön a résztvevők teljes udatában annak, hogy ez a kínos incidens nem az

illetékes hatóságok részéről inaugurált rendszer, hanem csupán egyik végrehajtó közeg kellően át nem gondolt és elhamarkodott cselekedete, amely a felsőbb hatóságok helyesléseivel nem találkozik, e felett minden keserűség nélkül napirendre térvé zavartalanul és nyugodtan folytatják tanácskozási feladataikat, melyeknek eredményére Isten áldását kérem.

Meggyőződésem, hogy az állam érdekei és az iparosok teherbíró képességének egyensúlyba hozása a mai ülésen kialakuló javaslat alapján az illetékes hatóságok jóindulati támogatásával sikerülni fog, mely célból az iparosság hathatós támogatását szívesen magamra vállalom és kérem, hogy a határozati javaslatuk egy példányát a szegedi m. kir. pénzügyigazgatósággal való tárgyalás végett nekem is megküldeni sziveskedjenek.

Fogadja a mélyen tisztelt Elnök ur az ipartestület képviselőjében őszinte nagybecsűlésem nyilvánítását, melynek kapcsán kérem, hogy jelen átiratomnak a mai gyűlésen leendő felolvasása után az ipartestület minden egyes tagját illető meleg üdvözlétemet tolmácsolni sziveskedjék.

Dr. Aigner Károly,
főispán.

A gyűlés megnyugvással fogadta a főispán levelét, melynek természetesen semmi más célja nem volt, minthogy az ipartestületet visszatartsa attól, hogy testületileg lépjen ki az egységes pártból.

Ezután dr. Landesberg Jenő, a szegedi kamara kiküldötte tartotta meg előadását. A legtárgyalagosabban ismertette a kereseti adó kivételéseket. Kijelentette, hogy Vásárhelyen korántsem történtek olyan aránytalanságok, mint Szegeden. Ha történetek is aránytalan kivételek, akkor is mód van arra, hogy ezeket megfelelően lementsékeljük. Ezután ismertette a miniszteri kiküldött szegedi működését, majd határozati javaslatot nyújtott be:

Hódmezővásárhelyi thjj. város általános kereseti adóval illetett adózói folyó évi október 9-én tartott nagygyűléséből kifolyóan megállapítják, hogy valamennyien át vannak hatva attól a hazafüi tudattól, hogy az ország válságos gazdasági helyzetében minden egyes adózónak hatványozottabban méltékben kell hozzájárulnia

az államháztartás megingott egyensúlyának helyreállításához. De a terhek viselése nem haladhatja meg azt a határt, amelyen túl már az adózók összeroppanása és egzisztenciájának megsemmisülése következhet.

Hódmezővásárhely thjf. város általános kereseti adóval illetett adózói megállapítják azonban azt is, hogy a jelenlegi általános kereseti adókvetések nemcsak aránytalanok, de oly magasak, amelyek az adóalanyok tönkretételét eredményezhetik. Eppen ezért elhatározza a nagygyűlés, hogy a jelenlegi adókvetések revízióját követeli és ennek elérése céljából minden rendelkezésre álló alkalmatlan eszközt igénybe vesz. Felkéri ezért Hódmezővásárhely város thjf. város főispánját, hogy a pénzügyminiszter ur által 139383/1924. VII. a. számú körrendelet alapján hasson oda, hogy a szegedi pénzügyigazgatóság kiküldöttje utján az általános kereseti adókvetéseket haladéktalanul vegye felülvizsgálata alá.

Többen szólnak ezután a tárgyhöz, többek között az egységes párt vezetéi is, dr. Genersich Antal és Szathmáry Tihámér.

Ezután ismét dr. Landesberg Jenő emelkedett szólásra. Körülbelül ezeket mondta:

— Hódmezővásárhely nem esik olyan messze Szegedtől, hogy ne tudnák az iparosok azt, hogy én ellenzéki meggyőződésű vagyok. Mindennek dacára kérem Kruzslíc Károly elnök barátomat, hogy ebből a politikummá dagadt incidensből ne vonjon le olyan konzekvenciákat, amelyek az egységes párt megbontására lenne alkalmas. Gavalériából sem lenne helyes, ha egy elhamarkodott lépésből politikumot kovácsolnánk.

— Miután itt mindenki előtt kijelentettem, hogy nem tartozom az egységes párt sorába, kijelentem azt is innen, hogy én annak a vallásnak vagyok a tagja, amelynek szérdán volt a legnagyobb ünnepe. A mi vallásunk a szeretet, a megbocsátás vallása. Eppen azért kérem az iparosokat, térjenek napirendre az incidens fölött és a rendőrtisztviselő megbüntetését ne kívánják. Az iparoság megkapta már is a legnagyobb elégtételt.

A gyűlés ezután egyhangulag jelentette ki, hogy a rendőrkapitány megbüntetését nem kívánja, majd Kruzslíc Károly köszönetet mondott a főispának. A gyűlés a legnagyobb rendben ért véget — hiszen most már különböző bonyodalmak után engedélyezte a rendőrség azt a gyűlést, amelyen csupán bizonyos sérelmekről lett volna szó. Szépen elsimítottak mindent, hiszen Bethlen korteseiről volt szó.

Telefon 11-85

Korzó Mozi

Telefon 11-85

Október hó 11., 12-én, szombaton és vasárnap

Kékszákál nyolcadik felesége.

Alfred Savoir vígjátéka 6 felvban.

Főszereplő:

Glória Swanson.

Egyidejüleg:

A párisi Olympiád.

Előadások kezdete:

Hétköznap 5, 7 és 9 óraker. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 óraker.

Az egyezségi tárgyalásoknál 20 százalékot ajánlott fel a Vécsey György-cég.

Szeged, október 10. (Saját tudósítónktól.) Jelen-tette a Szeged, hogy a Vécsey György Áruforgalmi Részvénytársaság fizetésképtelensége, illetve csődön kívüli kényszer egyezség ügyében a szegedi törvénytészen dr. Kulir bíró előtt néhány nappal el-előt kezdődött meg a tárgyalás. Dr. Fischer Mar-cell vagyönfelügyelő jelentése után azonban el-napolták a tárgyalást és ezt pénteken délelött foly-tatták dr. Flodung György törvénytészi titkár előtt. A döntő jelentőségű tárgyalás iránt Szeged egész kereskedelmi és gazdasági köréből élénk érdeklődés nyilvánult meg. Ezen a tárgyaláson most már megjelentek a hitelezők is, többek között a kato-nai kincstárnak és a Futurának Budapestről lekül-dött képviselői is. A tárgyaláson egyébként az adós cég igazgatóságának mindegyik tagja kép-viseltette magát.

A tárgyalás megnyitása után dr. Eisner Manó, a Vécsey-cég képviselője egyezségi ajánlatot tett a hitelezőknek. Előadásában kijelentette, hogy az adós cég által elismert követelések husz százalé-kát ajánlja föl. Ezt az összeget a cég két rész-leben fizetné, az első részletet hatvan, a másodi-kat pedig százhusz nap alatt, amely idő alatt a cég teljesen felszámol.

A megjelent igazgatósági tagok képviselői erre kijelentették, hogy a fölajánlott egyezségi összeg egy nagyobb hányadért személyükben is kezessé-get vállalnak. Az ajánlat után a hitelezők kép-

viselői a bejelentett követelések tárgyában nyilatkoztak, amelynek során bizonyos tételekkel több követelést jelentettek be, mint amennyit a cég könyvei alapján elismert. A cég képviselője ezután kérte a bíróságot, hogy a fölemilitett törvényes okok alapján több hitelezőnek ne biztosítson szavazati jogot az egyezségi ajánlat fölötti szavazásban. A követelések letárgyalása után véget is ért a kény-szeregyezségi tárgyalás, majd az egyes hitelezők jelentették be szavazatukat a husz százalékos ajánlat ügyében.

A bíróság ezután végzéssel fog határozni, hogy miben állapítja meg a szavazás eredményét, éppen a cég képviselője által kért szavazati jogok el-ismerése ügyében is. A végzés ki fogja mondani, hogy létrejött-e az egyezségj és hogy jóvá hagyja-e azt.

A Szeged munkatársának értesülése szerint most már komoly remény van arra, hogy az egyezség létre fog jönni, mert a legtekingteltyesebb összegekkel érdekelte hitelezők nagyrésze hozzájárult az ajánlatához. A szavazás eredménye különböző vi-tás jogi kérdések miatt azonban a bíróságtól függ. Dr. Eisner Manó ezután kérte a bíróságot, hogy ha úgy találna, hogy a szavazott hitelezők két-harmad része nem fogadná el az ajánlatot, akkor új szavazást rendeljen el, mert a szavazásnál igen sok hitelező nem volt jelen. A hitelezők körében egyébként méltánylással fogadták a fizetésképtelen cég előterjesztését.

Magánépitkezések a láthatáron.

Aktualitások a szegedi városnázán.

Szeged, október 10. (Saját tudósítónktól.) A szegedi városházán a körülményekhez képest meglehetősen csendes mostanában az élet. Nagy, várostrengeid ügyek — az új kereseti adó kivételével — nem igen háborgatják a kedélyeket, folyik minden a maga rendes medrében, zavartalanul. Elmultak a földbérctaták, a bérloők is beletörödtek már a buzavallatába, mert az még mindig kedvezőbb számukra, mint a láthatáron fenyegető aranykoronás földbér-rendszer, amely pedig előbb utóbb csak elérke-zik, hiába fázók tőle a torony alatt talán job-ban, mint kinn, a tanyavilágban.

A város alkalmazottai egyelőre a szanalás érdeklé legjobban, nem annyira a város pénz-ügyeinak szanalása, mint inkább a fizetések rendezése formájában. Mert a jelenlegi arany-pari átos fizetéssel sehogy sincs megelégedve senki sem. Elsején soknak látszik, de harma-dikán már csak roncok maradnak belőle. Nagy veszedelem ezekre a tisztviselői fizetés:kre nézve az új üzleti jelszó, a "hitelre is", meg a "rész-letre is". Egyszerre szeretné pótolni mindenki háztartásának és garderobjának tíz esztendő-s hiányait, de hát a hitel nagyon rövid lejáratu, a részlet pedig tulnszgy és így nem csoda, ha harmadikán laposak már a bugyellárisok. A hitósági huszuzem is azért bukott meg legujabb vállalkozásával. Elsején azzal lepte meg a toronyalját, hogy tíz órákor hatalmas kosarak-ban öt- és ha ezer koronás uzsonnadagokat hordatott körül. A kosarak természetesen hamar kiterültek. A hitósági másnap megisméielte a manóvert. Az uzsonnázók száma ugyan már megcsappant valamicskéit, de azért a kosarak mégis kiterültek. Harmadnap azonban már — nem ért rá senki uzsonnázni, néhány könnyel-műségekre hízmosabb kisasszonyon és fiatal-emberen kívül. Ha jól tudjuk, azóta nem is jelennek meg a hivatalokban az uzsonnászok.

A bérházban egyébként nagyban folyik a költözödés. Az ügyészség hurcolkodik a vey-kisérleti állomás helyére, az első emeletre. Az ügyészség helyiségeit az előjárósági ügyosztály kapja meg. A folszabaduló szobákban az adó-hivatal kiköltözése után az ársvaszékot helyezik majd el. Most az egyes költözödő hivatalok tanácskoznak az elhelyezkedés legcélszerűbb megoldása fölött.

A legtöbb dolga jelenleg a mérnöki hivatal-nak van, a város folyamatosan levő építkezései éppen elég munkát adnak. A Tábor-u'cai bér-ház külső vakolását már ezen a héten befejezik ugy, hogy az állványokat teljesen lebontják és azontul már csak az épület belsejében lesz munka. A fogadalmi tsmplom építése is szépen halad előre, sőt a Templom-téri és Gyertyámo-si-utcai bérházak alapozása is elkészült már. Az a mozgalom, amely a Temp'om-téri bérházzal kapcsolatba indult ki bizonyos körökből, álta-

lános megütközést kellett Szegeden. Minden józan gondolkozásu ember teljes mértékben el-itéli a mozgalom minden erkölcsi és jogi ala-pot nélküldöző célját, sőt sokan hihetetlennek tartják, hogy szó lehetett egyáltalában ilyen neveltséges célú mozgalom megindításáról. A polgármester leginkább az lepte meg, hogy a mozgalom híre nyilvánosságra került és olyan nagy port vert fel. Kérdésünkre, hogy szó lehet-e egyáltalában a lakásigények felekezeli szempont-ból való elbirálásáról, a következőket mondotta:

— Az igényloket először összeírjuk és ha mind együdt lesznek, akkor megnézzük, hogy kinek van közüldk leginkább szüksége lakásra. Ezek között osztjuk majd ki a lakást, ha meg-tudják fizetni a horribilis lakbért...

A város számotlevő építkezései egyébként — a jelek szerint — felkeltik lassan-lassan a ma-gántöke érdeklődését is az építkezés iránt. Ujában több, figyelemreméltó építkezési ajánlat kíséri. Egy amerikai érdekeltég állitólóg na-gyobbarányu építkezést óhajt kezdeni Szegeden. A várostól kér majd hat belvárosi telket és azon hat háromemeletes bérházat emel. Egy környékbéli nagy gyárvalalat tulajdonosa szin-tén kördölte már a polgármesterrel építkezési hajtlandóságot. A Stefánia-sétánynak azt a részét kéri, amely jelenleg egyedüli játszóttere a belvárosi gyermekeknek. Ezen óhajt egy ha-talmas, háromemeletes palotát építeni. A pol-gármesterben meg is van már a hajlandóság arra, hogy — a tanács hozzájárulásával — át-engedi a kért területet. Szerencsére a tanács, írásbeli beadvány hújás, még nem járult ehhez hozzá és így a belvárosi gyermekeket momen-tán nem fenyegeti egyetlen játszótérük elvesz-tésének veszedelme. A tanács minden valószí-nűség szerint talál majd a belvárosban olyan alkalmas és üres háztelket, amelyen felépíthetik azt a palotát. Nem hiszük ugyanis, hogy az érdekelt vállalkozó förtellenül ragaszkodna a Stefánia megcsönkítésához.

Ezek az építkezési ügyek azonban még csak a levegőben lógnak, lehet hogy lesz belőlük valami, jó lenne, ha lenne, de lehet, hogy el-pusztulnak még világrajveleltük előtt. Van azonban valami más, ami már nem lóg a leve-gőben, hanem lepölytyant: Egy érdekes indít-vány. Mthálovi's Dersó jegyezte be sajátkezűleg a „polgármesteri hivatalban elfezvő“ indítvány-könyvbe. Arról van benne szó, hogy a város a városok pénzügyi egyensúlyának helyreállítá-sáról szóló belügyminiszteri körrendelet értelemében haladéktalanul bocsássa el dr. Simkó Elemér tb. főügyészt.

Az indítvány benne van az indítványkönyvbe és így bizony ki kell tűzni az októberi kör-gyűlés tárgypontjára.

Telmányi hegedüestje nov. 18. (Harmonia.) Jegyek már kap-hatók mozinál.

Telefon: 16-33.

SZÉCHENYI MOZI.

Telefon: 16-33.

Október 11., 12-én, szombaton és vasárnap

Alice Terry és Ramon Novarro

diadalmas filmje:

SCARAMOUSCH.

Metró világattrakció 10 felvonásban és az

Orion burleszkek.

Előadások kezdete: Hétköznap 5, 7 és 9 órakor, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

— Ulain és Hedry Lőrinc párbaja. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Hedry Lőrinc és Ulain Ferenc közt felmerült lovagias ügyet ma délelőtt fél 11-kor a Rákosi-vivóteremben fegyveresen intézték el. A feltételek a következők voltak: Kardpá-baj középhez karddal, bandázsossal, a végkimerülésig. A felek összesen hétszer csaptak össze, melynek folyamán mindketten a fejen, vállon és a karon többször megsebesültek, úgy hogy mindkét fél kimerülésére való tekintettel a segítők a hatodik összecsapásnál megállapodtak, hogy a hetedik után a párbajt beszüntetik. Az utolsó menetben mindketten erősen támadtak, majd a segítők a végkimerülés miatt a párbajt beszüntették. A felek a párbaj után kibékiáltak. Hedry Lőrinc segédei Almássy László és Hajós Kálmán, míg Ulainé Gömbös Gyula és Zsilinszky Endre voltak.

Kiurina

a legsodásabb hangú énekesnő okt. 23. a Tiszában.
(HARMONIA.)

Glória Swanson, a legelegánsabb művész nő játsza a Korzó Mozi mai műsorán szereplő Sawoir-vígjáték, „Kékszakáll nyolcadik feleségének” főszerepét. Ami szépet és nemeset csak filmen láthatunk, az a Kékszakállban fellelhető. A pompás műsor csak vasárnapig marad a Korzó Mozi műsorán.

Iskolakötevények, tornanadrágok Soós L.-nál.

— Förster-Schultz — Gömbösnél. Budapestről jelentik: Schultz Henrik tegnap a késő esti órákban érkezett Nagytéténybe, egyenesen Gömbös Gyula villájába ment, a felső épületben szállott meg, ahol leleplezése előtt is lakott. Ebben a felső épületbe költözött Gömbös öreganyja is, mert az alsó villát most tatarozzák. Az állítólagos Schneider és Meier, akik a német detektívek szerint Erzberger meggyilkolásában szintén résztvettek, értesítést küldtek, hogy holnap megérkeznek Nagytétényre.

Orvos boncköpenyek gyári áron Soós-nál.

Dinnyés Ferenc festőművész budapesti kiállításán szerepelt képeit vasárnaptól, 28-tól október 12-ig kiállítja a Kass halljában. Nyitva d. e. 9—1 és d. u. 4—7. Megtekintés díjtalan.

Rubinstein Erna

hegedűművész kedden. 518 Jegyek Endrényinél.

— A Tanítói Bank összeomlása. Budapestről jelentik: Kilenc hónappal ezelőtt fővárosszerte nagy feltűnést keltett a Tanítói Bank összeomlása, amellyel tömérdek kis ember károsított meg. A Pénzügyi Központ magára vállalta a bank ügyének szanálását és a kishitelezők már teljes összegben megkapták követeléseiket. Ugy látszik, hogy a Pénzügyi Központ arra is talált pénzügyi fedezetet, hogy a nagyobb hitelezőket is kielégítse, mert az ügyesség indítványára a vizsgálóbíró Apsay János és Schifler Károly volt igazgatókat, akik mindezeidig fogva voltak, péntek délután szabadlábra helyezte.

Rubinstein Erna hegedűművész kedden este 8 órakor. Jegyek Endrényinél.

Harisnyák, keztük legolcsóbban Soós-nál.

— Ingyenes tanoncoktatásra kötelezi a tanítókat a kultuszminiszter. A polgármester Budapesten járt a napokban és a tanoncoktatás ügyében tárgyalt a kultuszminisztériumban. A tárgyalás eredményéről vasárnap tájékoztatja majd a szegedi tanonciskola felügyelő bizottságát. Bejelenti, hogy a kultuszminiszter ingyenes tanoncoktatásra fogja kötelezni azokat a tanítókat, akiknek nincsen hetenkint harminc órájuk.

Rubinstein Erna hegedűművész kedden este 8 órakor. Jegyek Endrényinél.

A tegnapi hirdetett Scaramouch című film, mint péntek délután a késő órákban az Orion-filmgyártól értesülünk, technikai zavarok miatt péntekre nem érkeztetett meg s így az csak a szombati és vasárnapi előadásokon kerülhet bemutatásra. A péntek esti 7 és 9 óras előadásra a gyár a nagyszerű „Zendai fogoly” című filmet küldte le saját autójával.

Elegáns köppenek, kosztümök, alkalmi ruhák K. Gal M. nődivattermében készülnek, Vársárhelyi-sugárút 12. Telefon 873. 515

Endrényi hangversenyiroda

Kelemen utca 7.
Telefon 107.

Október 14.	Rubinstein Erna hegedűművész
November 4.	Baranyi János zongoraművész
December 3.	Bokor Judit gordonkaművész

— Kádár Lehel felekezeti elleni izgatás miatt elítélte a Kuria. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a törvényszék Kádár Lehel zsidó felekezeti elleni izgatás miatt pénzbüntetésre ítélte. A tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és felmentette Kádárt, még pedig azzal a megokolással, hogy az inkriminált cikk a zsidókat nem mint felekezeti, nem is mint társadalmi osztályt s nem is mint nemzetiséget, hanem mint fajt támadta. Azonban a büntetőtörvény nem ismer faj elleni izgatást s ezért a vádlottat felmentette. A Kuria megemmesítette a tábla ítéletét és megerősítette az elsőfokú bíróságát, még pedig azzal a megokolással, hogy a magyar zsidóság nem külön nemzetiség s nem külön társadalmi osztály, hanem felekezet.

Rubinstein Erna hegedűművész kedden este 8 órakor. Jegyek Endrényinél.

Rész etre is lehet csónakot venni. Érdekessé és hasznos újítást vezet be a Mandel-csónakgyár, hogy megkönnyítse a csónakvásárlók helyzetét. Részletfizetésre is ad el csónakot és már havi 500.000-tól 850.000 koronás részletekre is szállítja a legszebb típusú családi kiránduló, vitorlás csónakokat, skiffeket és szandolinokat. Rendeléseket a gyártelepben Béke-utca 10 szám alatt fogad el. 467

Meghívó. A Szeged-Rókusi Ifjusági Egyesület október 11-én, szombaton este félkilenc órai kezdettel Kossuth Lajos-sugárút 13. sz. (Szenicsán-vendéglő) nagyszabású szüreti bálát rendez. Zenét Sándor Jancsi zenekara szolgáltatja. Belépődíj 15.000 korona vigalmi adóval együtt.

Megérkeztek a legújabb kész női és leányátmeneti és téli kabátok. Mérték szerint is legszebb kivitelben legolcsóbb árban készítettnek. Reményiné divatruháza, főposta mellett. 159

Rubinstein Erna

hegedűművész kedden. 518 Jegyek Endrényinél.

// Színház és Művészet //

A színház heti műsora.

Szombat: *Árvácska*, operett. Bérletszünet.
Vasárnap délután: *Aranymadár*, operett. Este: *Árvácska*, operett. Bérletszünet.

* Herczeg Ferenc sikere Rómában. Rómából jelentik: Herczeg Ferenc *Kék rókája* tegnap este a Teatre Valleban zsúfolt ház mellett óriási sikert aratott. Valamennyi római lap dicsérő kritikában méltatja a magyar szerző munkáját.

* Kiurina Berta, a bécsi Nagyopera világhírű koloratur-primadonnája október 23-án, csütörtökön adja egyetlen aria- és daletestjét.

* II. bérleti filharmonikus hangverseny okt. 26-án, vasárnap délelőtt 10 óra 50 perckor Fichtner Sándor karnagy vezénylete alatt, közreműködik Récsy Sári zongoraművész, a Sauer mester iskolájának egyik legkiválóbb volt növendéke, műsoron Schumann zongoraverseny, Mendelssohn A-moll szimfonia, Beethoven Egmont-nyitány.

* Schlamadinger Erny zongoraművész, az ifjú pianisták egyik legkiválóbb tagja és Hunstiger József, a bécsi Népepera első baritonistája október 29-én adják együttes hangvenyüket a Tiszában.

* Telmányi Emil, a legnagyobb hegedűs, a szegedi közönség kedvence november 18-án adja hegedűestjét a Belvárosi Moziiban. — Jegyek fenti hangversenyekre a Belvárosi Mozi irodában és a Korzó Mozinál. (Harmonia.)

* A színház hírei. Hétfőtől kezdődőleg a színház olcsóbb helyei még olcsóbbak lesznek. A papírvalutáról az aranyvalutára való gazdasági átmenet különösen városunk fixfizetésű lakosait kényteleníti takarékosabb gazdálkodásra; azt a legintellektuálisabb társadalmi osztályt, amely a színháznak minden időben törzsközönségét képezte. Hogy ez az intelligens társadalmi réteg kultúrskiúségletei kielégítésében szükségét ne szenvedjen, a színház igazgatósága elhatározta, hogy a földszinti ülőhelyek hátulsó sorait, azoknál a II. emeleti páholyokat, továbbá a II., III. és IV.-ik emelet ülőhelyeit hétfőtől kezdődőleg olcsóbban árusítja, abban a reményben, hogy ily módon azok az értékes társadalmi osztályok, amelyeket csak az anyagi kötöttség tartott vissza a színház látogatásától, a régi lelkesedéssel fogják a színház kulturális és művészi törekvéseit támogatni.

A tegnapi bemutató nagy sikert aratott *Árvácska* ismétli ma este a színház, melynek slágerszámai: az *Estharang-dal*, a *Torreado-paródia*, a *Katró-duett*, a cigánykisérő műlatónóták ma a legnépszerűbb zene-számok Szegeden.

Olcsó helyarákkal játsszák hétfőn este a *Pompadour* főszerepét Kovács Kató, Gábor Mara, Berki József, Fenyves Sándor és Herczeg Vilmos

Arva László, Herczeg Ferenc történelmi drámája mint ifjusági előadás kerül színre ma délután 3 órai kezdettel. Bevezetőelőadást dr. Márki Sándor egyetemi tanár tart. Az ifjuság pontos megjelenését kéri az igazgatóság, különösen azért, hogy a bevezetőelőadást a későn érkezők zaja ne zavarja.

* Baranyi János zongoraművész november 4-én. (Endrényi).

* Bokor Judit hangversenye december 3-án. (Endrényi).

Csodás gobelinek

érkeztek

Seelenfreundhoz

523 Tisza Lajos-körút 48.

Eladó 1 gázkályha

öntött vasból, aranyozással, réztükörrel, fűdóba ültetve kiválóan alkalmas. Megtekinthető Vár-utca 4. II. 529

MEGHALT az az idő, amikor 100%-kal drágábban vásárolt részletfizetésre, mint készpénzért!
FODOR ISTVÁN RÉSZLETÁRUHÁZ, Attila-utca 9. szám.

ISTEN HOZTA!... hétfőtől a Széchenyi Moziban a legnagyobb vigjáték-attrakció! SKOT-tal a főszerepben.

Közgazdaság.

Kereskedelmi és ipari hírek.

Szegedi piaci árak.

Gabonafélék. (Agrária Kereskedelmi Rt.-cég jelentése.) Buza 410-420.000, rozs 400-410.000, árpa 350-380.000, szemes tengeri 3800-390.000, zab 380-390.000, buzakarpa 220-230.000.
Orlemények. (Bacik Bernát Fiai gőzmalom jelentése.) 0 liszt dupla g 790.000, 0 liszt szimpla 770.000, 1-es 750.000, 3-as 715.000, 4-es 695.000, 5-ös 675.000, 6-os 645.000, 7-es 553.000, 7 1/2-es 440.000, rozsliszt 0-ás 750.000, 1-es 660.000, 2-es 520.000 korona.
Államilag plombázott édesnemes paprika, válogatott, valóban édes áru kg.-ja 50.000, államilag plombázott édesnemes paprika, kereskedelmi áru 45.000, féledes 32.000, I. rendű rózsza 22.000, II. rendű 19.000, III. rendű 15.000, hüvelyes paprika füzérje 30-40.000 K.
Takarmányfélék. (Szenesi Ferenc-cég jelentése.) Széna laza 120-180.000, préselt széna 160-200.000, alomszalma 50-70.000, takarmányszalma 70-80.000, here 200-240.000.
Hus- és zsíráruk. Marhahus I. rendű 31, II. rendű 28, III. rendű 21, marha velőscsont 5, borjúhús I. rendű 38, II. rendű 34, III. rendű 28, sertéskaraj 38, sertéscomb 36, sertésoldalas 32, sertés fej-láb 20, szalonna zsirnak 40, háj 42, zsír 42, tepertő 38, füstölt szalonna 42, abált szalonna 4*, csemege szalonna 43, pörkölt szalonna 41, paprikás szalonna 43, debreceni I. rendű 56, II. rendű 50, kolbász marhahusból 26, friss kolbász sütni való —, füstölt oldalas nyersen — ezer.
Tégla. (Szegedi Téglagyár Társulat jelentése.) Géptégla nagyméretű 700, kisméretű 620, I. oszt. nagyméretű fali 680, I. oszt. kisméretű fali 580, II. oszt. nagyméretű fali 620, II. oszt. kisméretű fali 520 ezer. Cserép. Hornyolt cserép 1450, gép hódfarku 850, kézi hódfarku 520 ezer. Forgalmiadó beszámítandó.
Építőanyagok. (Vértes Miksa-cég jelentése.) Mész Mák Nyergesi Beremendi Román szénrel égetve portland cement cement transitó ab gyár 5459) 92800 85000 90000 55000 1000 kg.-tól felfelé 97200 143400 — — — 100-1000 kg.-ig 111700 150600 — — — kg.-ként 1280 1800 — — — ab raktár — — — — 102000
Cement, beton. (Schachtitz József-cég jelentése.) Fedél-cserép szürke, darabja 1400, szinesdarabja 1550 gerinc-cserép szürke, darabja 4500, szines 5500, egyszintű

cementlap m²-e drb 1800, többszintű vagy mintás 2200-2600 korona. Múpala, asbest pala darabja 5000 korona. Az árak a forgalmi adó külön felszámításával értendőek.

(Landesberg-cég jelentése.) Cementlap egyszintű m.-kint 55.000, kétszintű 65.000, háromszintű 70.000. Mozaik lapok m.-kint 75.000, kétszintű 85.000, háromszintű 90.000 korona.

Vasárak. (Ottovay Károly Fiai-cég jelentése.) Rudvas 1 kg. alapára 5850, abroncsvas 1 kg. alapára 706, finom vaslemez 1 kg. alapára 8500, horgonyozott vaslemez 1 kg. alapára 12.400 korona.

A Scheinberger és Popper-cég jelentése az Orion-bőrgyár áruiról. Fekete box kvadrátonkint 23.870-36.630, színes box 26.090-42.180, fekete zerge 11.100-17.760, színes zerge 13.320-24.420, fekete bélésbőr 8.880-16.650, szattyánbőr kg.-kint —————, butorbőr —————, fekete barkás juhzerge 7220-14.990, kypis boksz fekete 16.1000-24.980 kvadrátonkint, színes barkás juhzerge —————, Disznóbőr —————, fekete tehénbőr barkás és sima kilogramonkint 127.650-188.700, vikszos tehénbőr barkás és sima 166.500-205.350, cseres szattyán 66.600-111.000, fekete huzóbőr 127.650, natur huzóbőr 149.850, fekete blank 109.890, natur blank 127.650, blank has. fekete 72.150, natur blank has. 83.250, vache coupon 73.830-94.160, bivaly crupion 55.000-61.000, vache has 34.240-48.150, vache nyak 32.100-55.640, bivaly has 27.750, borjú pofa 27.750, lólab 23.000.

TŐZSDE

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Valuták: Holland forint 29700-29955, Dínár 1080-1101, Lei 413-421, Belga frank 3619-3649, Dán korona 13290-13130, Norvég korona 10780-10965, Angol font 342000-346000, Lira 3312-3347, Dollár 76400-76960, Francia frank 3944-3974, Szokol 2262-2281, Léva 555-565, Svéd korona 20280-20440, Osztrák korona 10855-10915, Svájci frank 14740-14815 pénz.
Devizák: Amsterdam 30300-30155, Belgrád 1100-1106, Bukarasi 418-422, Brüsszel 3649-3669, Koppenhága 13490-13665, Krisztiania 10980-11040, London 345000-347000, Milánó 3332-3352, Newyork 76900-77300, Páris 3944-3974, Prága 2282-2294, Szófia 560-564, Stockholm 20530-20640, Bécs 10855-10915, Zürich 14740-14815.

Zürichi tőzsde. Nyitás: Páris 26.80, London 2341, Newyork 522.00, Milánó 22.60, Hollandia 203.50, Berlin 0.0000000124, Bécs 0.0073 1/2, Szófia 3.80, Prága 15.52 1/2, Budapest 0.0068, Bukarasi 2.80, Belgrád 7.55, Varsó 0.0000100 1/2.

Érlelt árfolyamok: Páris 26.73, London 2341, Newyork 521.75, Milánó 22.60, Hollandia 203.50, Berlin 0.0000000124, Bécs 0.0073 1/2, Szófia 3.80, Prága 15.52 1/2, Budapest 0.0068, Bukarasi 2.80, Belgrád 7.50, Varsó 0.0000100 1/2.

Terménytőzsde. Az irányzat pénteken kissé lanyhább volt, a buza 5000 koronával olcsóbbodott. A többi cikkben is gyengülésre hajló tendencia jutott kifejezésre, csak a zab szilárdult 5000 koronával.

Hivatalos árfolyamok: Buza 76 kg.-os tiszavidéki 4350-4400, egyéb 4325-4375, 78 kg.-os tiszavidéki buza 4450-4475, egyéb 4425-4450, rozs 4250-4275, takarmányárpa 3800-3900, sörárpa 4600-4800, zab 3600-3700, tengeri 3750-3850, repce 6400-6600, korpa 2100-2150.

Irányzat. A pénteki értéktőzsde irányzata ingadozó volt, nyitáskor a kurzusok a legutóbbi zárlati nivónál állottak. Az üzletidő későbbi folyamán a prolongáció okozta árübőség hatása alatt átmeneti lemorzsolódás állott be és az irányzat csak az üzletidő második felében tudott ismét megszilárdulni, úgy hogy az árnívó mintegy két-három százalékos áremelkedést ért el. A lecsengetés előtt a bécsi jelentésekre újból lanyhaság lépett fel és így a zárlati kurzusok a nyitási nivónál alig magasabbak.

Ferencvárosi sertésvásár. Nyitvasári maradvány 190, érkezett 10, eladatott 114 darab. Zártvasári maradvány 18, érkezett —, eladás 18. Árak: Könnyű 25.500-26.500, nehéz 26.500-28.000 korona.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős: FRANK JÓZSEF, főszerkesztő: Délmagyarország Hírlap- és Nyomdai Vállalat R-T. Nyomatott a Délmagyarország Hírlap- és Nyomdai Vállalat R-T. könyvnyomdájában, Szeged

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy női és gyermekruha divattermet nyitottam. Iritz Józsefné, Kelemen-utca 11, I. em. Elsőrendű munka! 325 Szolid drak!

Mai legalacsonyabb (I.), legmagasabb (II.) és záróárfolyamok (III.)

Table with multiple columns listing various commodities and their prices. Columns include bank names (e.g., Magyar Bank, Nemzeti Bank), commodity names (e.g., sugar, flour, oil), and prices in different units or currencies. The table is organized into several sections corresponding to different types of goods.

